

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 75/21
V Luxemburgu 6. mája 2021

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-791/19
Komisia/Poľsko (Disciplinárny režim pre sudcov)

Generálny advokát Tančev: Súdny dvor by mal rozhodnúť, že poľská právna úprava týkajúca sa disciplinárneho režimu pre sudcov je v rozpore s právom Únie

V roku 2017 Poľsko prijalo nové disciplinárne opatrenia pre sudcov pôsobiacich na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) a všeobecných súdoch. Konkrétne, v rámci tejto legislatívnej reformy bola na Sąd Najwyższy zriadená Izba Dyscyplinarna (disciplinárna komora). Do právomoci disciplinárnej komory patria okrem iného disciplinárne spory týkajúce sa sudcov Sądu Najwyższego a v rámci odvolania aj spory týkajúce sa sudcov všeobecných súdov.

Komisia, ktorá sa domnievala, že Poľsko si prijatím nového disciplinárneho režimu pre sudcov nespĺnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z práva Únie¹, podala 25. októbra 2019 žalobu na Súdny dvor. Komisia okrem iného² tvrdí, že nový disciplinárny režim nezaručuje nezávislosť a nestrannosť disciplinárnej komory pozostávajúcej výlučne zo sudcov, ktorých vyberá Krajowa Rada Sądownictwa (Národná súdna rada; ďalej len „KRS“) zložená z pätnástich sudcov, ktorí boli zvolení Sejmom (dolná komora poľského parlamentu).

Súdny dvor svojím rozsudkom z 19. novembra 2019³ na základe otázky predloženej Sądu Najwyższemu – Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (Najvyšší súd – komora pre pracovnoprávne veci a sociálne zabezpečenie) okrem iného konštatoval, že právo EÚ bráni tomu, aby spory týkajúce sa uplatňovania práva Únie patrili do výlučnej právomoci súdu, ktorý nie je nezávislý a nestranný.⁴ Následne Sąd Najwyższy – Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, ktorý rozhodoval vo veciach, na základe ktorých bol podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, v rozsudku z 5. decembra 2019 a v uzneseniach z 15. januára 2020 výslovne uviedol, že vzhľadom na okolnosti, za ktorých bola disciplinárna komora zriadená, rozsah jej právomocí, zloženie a účasť KRS na jej zriadení, ju nemožno považovať za súd na účely práva Únie ani poľského práva. Po týchto rozhodnutiach disciplinárna komora naďalej vykonávala svoje súdne úlohy.

¹ Článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ a článok 267 druhý a tretí odsek ZFEÚ.

² Okrem toho podľa Komisie nový disciplinárny režim: 1. umožňuje, aby sa obsah súdnych rozhodnutí považoval za disciplinárne previnenie, pokiaľ ide o sudcov všeobecných súdov; 2. nezaručuje, že disciplinárne veci budú preskúmané súdom „zriadeným zákonom“, keďže priznáva predsedovi disciplinárnej komory právomoc určiť disciplinárny súd príslušný v prvom stupni vo veciach týkajúcich sa sudcov všeobecných súdov; 3. nezaručuje, že disciplinárne veci proti sudcom všeobecných súdov budú prejednané v primeranej lehote, keďže zveruje ministrovi spravodlivosti právomoc určiť disciplinárneho zástupcu ministra spravodlivosti, a nezaručuje právo na obhajobu sudcov všeobecných súdov, ktorí sú obvinení, keďže stanovuje, že úkony spojené s určením obhajcu a vedením obhajoby týmto obhajcom nemajú odkladný účinok na priebeh disciplinárneho konania a že disciplinárny súd vedie konanie napriek ospravedlnenej neprítomnosti obvineného sudcu, ktorý bol informovaný, alebo jeho obhajcu; 4. umožňuje obmedziť právo súdov predložiť Súdnu dvoru prejudiciálne otázky možnosťou začať disciplinárne konanie.

³ Veci [C-585/18](#), [C-624/18](#) a [C-625/18](#), A.K. a i. (Nezávislosť disciplinárnej komory Najvyššieho súdu) (ďalej len „A.K a i.“); pozri tlačové komuniké č. [145/19](#).

⁴ Podľa Súdneho dvora ide o prípad, keď objektívne okolnosti, za ktorých bol dotknutý súd vytvorený, jeho charakteristika a spôsob, akým boli jeho členovia vymenovaní, môžu v subjektoch podliehajúcich súdnej právomoci vyvolať oprávnené pochybnosti o nezávislosti tohto súdu voči vonkajším faktorom, najmä pokiaľ ide o priamy alebo nepriamy vplyv zákonodarnej a výkonnej moci a o jeho neutralitu vo vzťahu k záujmom, o ktorých rozhoduje, a teda môžu viesť k tomu, že tento súd nebude považovaný za nezávislý alebo nestranný, čo môže mať za následok narušenie dôvery, ktorú musí justícia v demokratickej spoločnosti vzbudzovať v subjektoch podliehajúcich súdnej právomoci.

Za týchto okolností Komisia⁵ 23. januára 2020 v konaní o nariadení predbežného opatrenia požiadala Súdny dvor, aby Poľsku nariadil prijať tieto opatrenia: 1. až do vydania rozsudku Súdneho dvora vo veci žaloby o nesplnenie povinnosti (ďalej len „konečný rozsudok“) pozastaviť uplatňovanie ustanovení, ktoré tvoria základ právomoci disciplinárnej komory rozhodovať v disciplinárnych veciach týkajúcich sa sudcov, a to tak na prvom stupni, ako aj v odvolacom konaní; 2. zdržať sa postúpenia vecí prejednávaných disciplinárnou komorou senátu, ktorého zloženie nespĺňa požiadavky nezávislosti vymedzené najmä vo veci A. K a i., a 3. oznámiť Komisii najneskôr do jedného mesiaca od oznámenia uznesenia Súdneho dvora o uložení požadovaných predbežných opatrení všetky opatrenia, ktoré prijalo na úplné splnenie tohto uznesenia.

Uznesením z 8. apríla 2020 Súdny dvor vyhovel všetkým týmto návrhom až do vyhlásenia konečného rozsudku v tejto veci.⁶

Generálny advokát Evgeni Tančev vo svojich dnešných návrhoch najprv odmietol námietky Poľska, že právo na súd zriadený zákonom, právo na preskúmanie vecí v primeranej lehote a právo na obhajobu nevyplývajú z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ⁷ a že tieto práva sa nevzťahujú na disciplinárne konania vedené na základe napadnutých opatrení, keďže majú internú povahu a disciplinárny súd v takýchto prípadoch neuplatňuje právo Únie. Pripomína, že toto ustanovenie je uplatniteľné vo vzťahu ku každému vnútroštátnemu súdu vždy, keď rozhoduje o otázkach týkajúcich sa uplatňovania alebo výkladu práva Únie, a teda spadajúcich do oblastí, na ktoré sa vzťahuje právo Únie. V prejednávanej veci je nepochybné, že Najvyšší súd a všeobecné sudy v Poľsku rozhodujú o otázkach týkajúcich sa uplatňovania alebo výkladu práva Únie, a teda spadajúcich do oblastí, na ktoré sa vzťahuje právo Únie. Skutočnosť, že disciplinárne konania vedené na základe napadnutých opatrení sa netýkajú uplatňovania práva Únie, je irelevantná, rovnako ako skutočnosť, že Únia nemá všeobecnú právomoc týkajúcu sa disciplinárnej zodpovednosti sudcov.

Generálny advokát ďalej preskúmal tvrdenie Komisie, že napadnuté ustanovenia porušujú zásadu nezávislosti sudcov, pretože umožňujú, aby sa obsah súdnych rozhodnutí považoval za disciplinárne previnenie. Poznamenáva, že disciplinárne konanie by malo byť začaté proti sudcovi za najzávažnejšie formy profesionálneho pochybenia, a nie z dôvodu obsahu súdnych rozhodnutí, ktoré vo všeobecnosti zahŕňajú posúdenie skutkových okolností, hodnotenie dôkazov a výklad práva. Podľa názoru generálneho advokáta definícia disciplinárneho previnenia, ktorá pozostáva zo zjavného a hrubého porušenia zákona a porušenia dôstojnosti funkcie, sa skutočne môže vzťahovať na obsah súdnych rozhodnutí a neobsahuje dostatočné záruky na ochranu sudcov. Okrem toho samotná možnosť, že by sa voči sudcom mohlo viesť disciplinárne konanie alebo prijať opatrenia z dôvodu obsahu ich súdnych rozhodnutí, má nepochybne „odradzujúci účinok“ nielen na týchto sudcov, ale aj na ostatných sudcov v budúcnosti, čo je nezlučiteľné s nezávislosťou súdnictva.

Generálny advokát Tančev sa ďalej domnieva, že Komisia dostatočne preukázala, že sporné ustanovenia nezaručujú nezávislosť a nestrannosť disciplinárnej komory, a preto sú v rozpore s článkom 19 ods. 1 druhým pododsekom ZEÚ. Pripomína, že nemožno pripustiť akýkoľvek nedostatok v nezávislosti alebo nestrannosti súdu, ktorý by poškodil dôveru, ktorú justícia v demokratickej spoločnosti vzbudzuje v subjektoch podliehajúcich súdnej právomoci.

Generálny advokát tiež uvádza, že vnútroštátne ustanovenia tým, že priznávajú predsedovi disciplinárnej komory diskrečnú právomoc určiť príslušný disciplinárny súd prvého stupňa vo veciach týkajúcich sa sudcov všeobecných súdov, porušujú požiadavku, aby takýto súd bol zriadený zákonom, ktorej dodržanie je nevyhnutné na splnenie požiadaviek účinnej súdnej ochrany podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ. Absencia uvedenia kritérií, podľa ktorých je predseda disciplinárnej komory oprávnený určiť príslušný disciplinárny súd mimo súdu, na ktorom obvinený sudca pôsobí, v sporných ustanoveniach, totiž vyvoláva riziko, že táto diskrečná

⁵ Ktorú v konaní podporujú: Belgicko, Dánsko, Fínsko, Holandsko a Švédsko.

⁶ Pozri tlačové komuniké č. 47/20.

⁷ „Členské štáty ustanovia v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej právnej ochrany.“

právomoc môže byť vykonávaná takým spôsobom, že naruší postavenie disciplinárnych súdov ako súdov zriadených zákonom. Okrem toho sa možno domnievať, že nedostatočná nezávislosť disciplinárnej komory prispieva k oprávneným pochybnostiam o nezávislosti predsedu tejto komory.

Generálny advokát Tančev ďalej konštatuje, že napadnuté ustanovenia tým, že priznávajú ministrom spravodlivosti možnosť trvalo zachovať obvinenia voči sudcom všeobecných súdov prostredníctvom vymenovania disciplinárneho zástupcu ministra spravodlivosti, porušujú právo na preskúmanie veci v primeranej lehote. Okrem toho vnútroštátne ustanovenia tým, že stanovujú, že činnosti súvisiace s ustanovením obhajcu *ex officio* nespôsobujú prerušenie konania a že toto konanie môže prebiehať v neprítomnosti sudcu alebo jeho obhajcu, porušujú právo na obhajobu. Toto právo je podmienkou účinnej súdnej ochrany podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.

Napokon sa generálny advokát domnieva, že napadnuté opatrenia tým, že umožňujú obmedziť právo vnútroštátnych súdov podať návrh na začatie prejudiciálneho konania možným začatím disciplinárneho konania, porušujú článok 267 druhý a tretí odsek ZFEÚ, ktoré upravujú diskrečnú právomoc alebo povinnosť vnútroštátnych súdov podať návrh na začatie prejudiciálneho konania. V tejto súvislosti pripomína, že vnútroštátne opatrenia, ktoré vystavujú vnútroštátnych sudcov disciplinárnemu konaniu z dôvodu, že podali návrh na začatie prejudiciálneho konania, nemožno povoliť. Takéto opatrenia totiž nielenže narúšajú fungovanie prejudiciálneho konania, ale môžu v budúcnosti ovplyvniť aj rozhodovanie iných vnútroštátnych sudcov o tom, či podajú návrh na začatie prejudiciálneho konania, čím vyvolávajú „odradzujúci účinok“. Podľa názoru generálneho advokáta už samotná možnosť, že vnútroštátny sudca bude vystavený disciplinárnemu konaniu alebo disciplinárnym opatreniam za podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania, zasahuje do podstaty konania upraveného článkom 267 ZFEÚ a spolu s ním do samotných základov Únie.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdному dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Žalobu o nesplnenie povinnosti smerujúcu proti členskému štátu, ktorý si nesplnil svoje povinnosti vyplývajúce z práva Únie, môže podať Komisia alebo iný členský štát. Ak Súdny dvor určí, že došlo k nesplneniu povinnosti, dotknutý členský štát je povinný bezodkladne vykonať rozsudok. Ak sa Komisia domnieva, že členský štát nevykonal rozsudok, môže podať novú žalobu s návrhom na uloženie peňažných sankcií. Avšak v prípade neoznámenia opatrení na prebratie smernice Komisii môže Súdny dvor na návrh tejto inštitúcie uložiť sankcie v štádiu prvého rozsudku.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z prednesenia návrhov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106